

המלמד

parashatshavua.com

מתכוננים לפרשה

פרשת אֶזְרָא מות ופרשת קדושים

מה בפרשה?

בפרשיות השבוע מספר רב של מצוות. פרשת אחרי מות פותחת בסדר עבודת הכהן הגדול ביום הכפורים. ביום זה הוא עובד בבית המקדש בבגדי הכהן הגדול הרגילים ובבגדי לבן מיוחדים. בכל פעם שהכהן מחליף את בגדיו הוא צריך לקדש את גדיו ואת רגליו (לפני ואחרי) וכן לטבל במקוה. הפרשה מפרטת את העבודות והקרבנות המיוחדים ליום הכפורים כגון השעיר לה' והשעיר לעזאזל.

גם בני ישראל צריכים לנהוג באופן מיוחד ביום הכפורים, יום זה הוא יום צום ואסור לעשות בו מלאכה כמו בשבת. עבודת הכהן הגדול ועבודת כל איש מישראל (תשובה ותפלה) פועלות יחד להשגת כפרה.

פרשת קדושים מכילה מצוות רבות. אי אפשר לפרט כאן את כל המצוות שבפרשה ולכן נביא רק לקט מתוכן:

• "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו..." - מכאן אנו למדים שאדם חובב במוך אביו ואמו, ולמרות זאת, אם אביו ואמו מצוים עליו לעבר על מצוות התורה - עליו לקיים את מצוות התורה.

• כבוד אב ואם כולל את הדברים שיש לעשותם: להאכיל, להשקות וכו'. "מוך" אב ואם כולל את הדברים שיש להמנע מהם: לא ישב במקומם, לא יסתר את דבריהם, לא יקרא להם בשמם הפרטי וכו'.

• בפרשה גם מצוות רבות "בין אדם לחברו", למשל: "לא תשנא את אחיך בלבבך...", "לא תלך רכיל... לא תעמד על דם רעך...", "לא תקם ולא תטור את... ואתבת לרעך כמוך אני ה'".

• בפרשת קדושים מצוות רבות הקשורות לאסור גזל. מצוות לקט, ופאה- אלו מתנות עניים שיש להשאיר בשדה בשעת הקציר. גם מצוות ערלה מזכרת בפרשה. (הרב צבי האריס)

"ולקח את-שני השעירים והעמיד אתם לפני ה'..."

ונתן אהרן על-שני השעירים גרלות גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל"

הגיליון מוקדש לע"נ מאיר בן מזל ת.נ.צ.ב.ה.

איור: ינון פמחיה

המלמד

מתכוננים לפרשה

עבודת יום הכיפורים (טז, א-לד)

ה' מצווה את משה ללמד ולצוות את אהרון אחיו את סדר עבודת יום הכיפורים במשכן. עבודת יום הכיפורים כוללת כניסת הכהן הגדול לקודש הקודשים להקטרת קטורת.

הפרשה נפתחת בציווי של הקב"ה לזרוז את אהרון הכהן בעבודתו. על כך היה רבי אלעזר בן עזריה מושל משל לחולה שנכנס אצלו רופא, ואמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב (מקום קר ולח) נכנס אחריו חולה אחר ואמר לו הרופא "אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות כדרך שמת פלוני. כך זרז הרופא את החולה השני יותר מן הראשון בהזכרת המוות של אדם אחר ולכך נאמר אחרי מות שני בני אהרן.

1. הקב"ה מודיע לאהרון שאי אפשר להיכנס לקודש הקודשים (שם נמצא ארון הברית) מתי שרוצים אלא רק ביום אחד בשנה, ביום הכיפורים בלבד. מה יקרה אם יכנס מישהו לקודש הקודשים? (טז, ב)
2. התורה מתארת לנו את העבודה של יום הכיפורים שבו אהרון נכנס לקודש הקודשים. מה צריך להקריב אהרון בתחילת עבודתו לכפר על עצמו ועל משפחתו? (טז, ג)
3. בעבודת יום הכיפורים עובד הכהן הגדול בבגדי לבן מפתתן (כתונת בד ומכנסי בד) ומה הסיבה לכך, מלמד שאין הכהן לובש שמונה בגדים רגילים של כהן גדול שמשתמש בהם בעבודות מחוץ לקודש הקודשים מכיוון שיש בהם זהב, לפי שאין קטיגור נעשה סניגור (על מעשה עגל הזהב). מה הקורבנות של עם ישראל? (טז, ה)
4. אהרון הכהן מקריב את פר החטאת כדי לכפר עליו ועל משפחתו לפני שיתחיל לכפר על עם ישראל ומתוודה על עוונותיו ועוונות בני ביתו. לאחר מכן אהרון מפיל גורל בין שני השעירים. מה כל גורל? (טז, ז-ח)
5. רש"י מסביר כיצד היה עורך הכהן הגדול את ההגדלה: "מעמיד אחד לימין ואחד לשמאל, ונותן את שתי ידיו בקלפי, ונוטל גורל בימין וחברו בשמאל, ונותן עליהם, את שכתוב בו לשם, הוא לשם ואת שכתוב בו לעזאזל, משתלח לעזאזל". מה עושה אהרון לאחר שמתוודה פעם שניה על עוונות כל הכוהנים? סדרו את פעולות הכהן ע"י מיספור. (טז, יא-טז)

שוחט את שעיר החטאת אשר לעם _____

נכנס לקודש הקודשים (מבית לפרוכת) ושם את הקטורת על הגחלים _____

1. שוחט את פר החטאת _____

לוקח מדם הפר באצבעו ומזה (זורק) לפני הכפורת _____

מזה (זורק) מדם השעיר אחד למעלה(מעל הכפורת) ושבע למטה(לפני הכפורת) _____

עגן הקטורת מכסה את ארון הברית _____

לוקח מדם הפר באצבעו ומזה (זורק) על הכפורת(הכיסוי של ארון הברית) _____

לוקח מחתה עם גחלים מעל מזבח החיצון _____

לוקח קטורת מלא חפניו _____

המלמד

מתכוננים לפרשה

6. לאחר שאהרון הכהן יוצא מקודש הקודשים הוא מזה(זורק) שוב מדם הפר ודם השעיר על הפרוכת שכתוב : "וכן יעשה לאהל מועד " הזאה אחת למעלה ושבע למטה. השלימו את יתרת הפעולות שעושה אהרון על פי הסדר מחוץ לקודש הקודשים: (טז, יח-כח)

השעיר נדחף מהצוק _____

השעיר משולח ביד איש עתי(שמוכן לכך מעת האתמול) למדבר אל ארץ גזרה (צוק עם סלעים חדים) _____

מורח מדם הפר והשעיר על קרנות מזבח הקטורת (מזבח הזהב שבתוך אוהל מועד) _____

אהרון הכהן סומך ידיו על השעיר החי ומתוודה את כל עוונות בני ישראל _____

מזה (זורק) מדם הפר והשעיר על מזבח הקטורת (מזבח הזהב שבתוך אוהל מועד) _____

7. לאחר סיום עבודות היום הכהן הגדול מחליף את בגדי הלבן וחוזר לבגדי הכהן הגדול וממשיך את שאר עבודות היום. מה צריך לעשות עם ישראל באותו היום? (טז, כט) לענות את הנפשות, לצום ואסור לעשות כל מלאכה

הקרבת הקורבנות - רק במקדש (יז, א-ט)

הקרבת הקורבנות מותרת רק בבית המקדש. אחת ממטרות הקרבת הקורבן זריקת דמו על המזבח היא כפרה לנפש האדם. כתוב בפרשה "הדם הוא הנפש" וכאשר יהודי מקריב מחוץ למשכן והוא מתחייב כאילו שפך דם של בני אדם.

1. התורה עוברת ללמד את האיסור של הקרבת קורבנות שלמים מחוץ למשכן (והמקדש) כפי שחלק מבני ישראל היו מקריבים לשעירים (לשדדים). מה מקריב הכהן מהקורבן השלמים באוהל מועד? (יז, ו)

איסור אכילת דם, וחובת כיסוי בעפר (יז, י-יד)

1. לאחר האיסור על הקרבת קורבנות שלמים מחוץ למשכן, התורה מוסיפה ללמד איסור אכילת דם לאחר שחיטת בהמה חיה ועוף. מדוע אסור לאכול את הדם? למה הדם מיועד? (יז, יא)

2. מה צריך לעשות עם הדם של חיה ועוף לאחר שחיטתם? (יז, יג)

דינים שונים

1. התורה ממשיכה באיסור אכילת נבלה וטרפה ועוברת לעסוק בקדושת עם ישראל, היבדלות ממעשה הגויים ושמירה על חוקות ה'. השלימו: " ושמרתם את חוקותי..... אשר יעשה אני ה' " (יח, ה)

2. מה העונש לעם ישראל על הליכה בדרכי הגויים? (כח)

3. בפרשת קדושים מובאות מצוות רבות שמחברות את עם ישראל לקב"ה באהבה. השלימו: " ... ואמרת אליהם אני ה' אלקכם" (יט, ב)

המלמד

מתכוננים לפרשה

4. הקב"ה מצווה אותנו במצוות שונות. מיתחו קו להשלמת הציווי: (יט, ג'יט)

פְּנֵי גְדוֹל בְּצַדֵּק תִּשְׁפֹּט עִמִּיתְךָ (כשעושים משפט צריך לשפוט בצדק ולא להטות את המשפט כדי להצדיק עני או למצוא חן בעיני אדם גדול)

וְחָלַלְתָּ אֶת שֵׁם אֱלֹהֶיךָ

וְלֹא תִשְׁקְרוּ אִישׁ בְּעֵמִיתוֹ

וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ

וּבְגֵד כְּלָאִים שֶׁעֲטָנָה לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ

לֹא תֵתֵן מִכֶּשֶׁל וְיִרְאֵתָ מֵאֱלֹהֶיךָ

לֹא תִלְיֵן פְּעֻלַּת שְׂכִיר אֶתְךָ עַד בִּקְרָה

הַזִּכָּח תִּזְכִּיחַ אֶת עִמִּיתְךָ וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֲטָא לֹא תַעֲמֹד עַל דָּם רֵעֶךָ (אם אתה יכול להציל או אתה חייב להציל)

וְלִקַּט קִצְיֶיךָ לֹא תִלְקַט (מצוות לקט)

וּפְרִיט (גרגירי ענבים שנושרים בשעת הבצירה) כִּרְמֶיךָ לֹא תִלְקַט לְעֵנִי וְלִגֵּר תַעֲזֹב אֶתֶם

" ואת שבתותי תשמורו...." למדו חז"ל שאף על פי שהקב"ה ציווה על מורא אב, או אם יאמר לך אביך חלל את השבת, אל תשמע לו

איש אמו ואביו תיראו

לֹא תִכְלֶה פֶּאת שְׂדֶךָ לְקַצֹּר (מצוות פאה)

וּכְרֶמְךָ לֹא תַעֲזֹל (גרגירי ענבים בראשי הגפנים שאינם באשכולות מסודרים)

לֹא תִגְנֹבוּ וְלֹא תִכְחָשׁוּ

וְלֹא תִשָּׁבְעוּ בְשֵׁמִי לְשָׁקֵר

לֹא תַעֲשֶׂק אֶת רֵעֶךָ וְלֹא תִגְזֹל

לֹא תִקַּלְל חֵרֶשׁ (אע"פ שאינו שומע כיוון שמשחית את הנפש שלו) וְלִפְנֵי עֹרֶר לֹא תִשָּׂא פְּנֵי דָל וְלֹא תִהַדֵּר

לֹא תִלְוֶה רֵכִיל בְּעַמִּיךָ

לֹא תִשָּׂנֵא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְּךָ

לֹא תִקַּם וְלֹא תִטֹּר אֶת בְּנֵי עַמְּךָ

שְׂדֶךָ לֹא תִזְרַע כְּלָאִים

פירות עורלה ושנה רביעית (יט, כג'כה)

הנוטע אילן, לא יאכל את פירותיו שלוש שנים ראשונות הקב"ה מבטיח כי שמירת מצוות אלו יביאו ברכה בפרי הארץ.

1. כיצד נקרא פירות העץ בשלוש השנים הראשונות מנטיעת העץ? (יט, כג)

2. מה עושים עם פירות העץ בשנה הרביעית והחמישית? (יט, כד-כה)

בשנה הרביעית הפירות מותרים צריך היהודי להעלות את הפירות לירושלים ולאוכלם שם בטהרה.

המלמד

מתכוננים לפרשה

המשך דינים שונים (יט, כו-לו)

1. עם ישראל מקבל מצוות נוספות כדי להתקדש ובין היתר איסור גילוי עתידות בדרכים שונות, גילוח הפאות והזקן. וכיבוד אנשים מבוגרים. השלימו: " מפני שיבה(זקנים) _____ זקן... " (יט, לב) מפני שיבה תקום והדרת פני זקן
2. הקב"ה מלמד את עם ישראל לא לעשות עוול במשפט ולא לרמות אחד את השני. השלימו (יט, לו) : " _____ (מכשיר למדידת המשקל) _____ (המשקולות ששמים על המשקל) _____ (מידת נפח של סחורה יבשה) _____ (מידת נפח של סחורה נוזלית-יין, שמן) יהיה לכם ... " (יט, לו) מאזני צדק אבני צדק איפת צדק וזהו צדק יהיה לכם

" וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהֵיִתֶם קְדוֹשִׁים " הוא ציווי שמקבל עם ישראל מהקב"ה עם שמירת המצוות והתרחקות ממעשה הגויים ושמירה ממאכלות אסורות

תפזורת לפרשה

א	ה	י	כ	ו	ת	ה	כ	ו	ה
ה	ק	ש	ר	א	ט	א	ו	ה	ל
ר	ט	ש	ע	ס	ז	ו	ה	ב	
י	ז	ל	ק	ט	ק	א	י	ר	כ
מ	ש	א	ז	ו	ג	ק	ו	ל	
ו	ת	ת	ו	מ	א	ז	כ	ת	א
ת	א	ג	ש	י	י	ו	מ	י	
א	ט	ה	י	ו	מ	ה	ס	ת	מ
י	י	ש	מ	ו	ת	ג	ו	ט	ה
י	ג	ו	ו	ל	ו	ת	י	ה	פ
ת	ו	א	ו	ה	ש	ס	ז	ו	ר
ש	ל	מ	א	ת	ב	ז	מ	ו	ט
ש	ה	י	ה	ו	ו	ז	א	א	ש
י	ט	ת	ו	ג	ת	ו	ז	מ	
א	מ	א	ז	ג	י	א	ז	ק	ל

מחסן מילים:

אחרי מות, קדושים, כתונת בד, גורלות, לעזאזל, ארץ גזרה, שעירים, איש עתי, תטהרו, כיסוי דם, טרפה, תועבות, פיגול, פאת, שדך, לקט קצירך, הוכח תוכיח, כלאים, שעטנז, עורלה, לא תנחשו, מאזני צדק

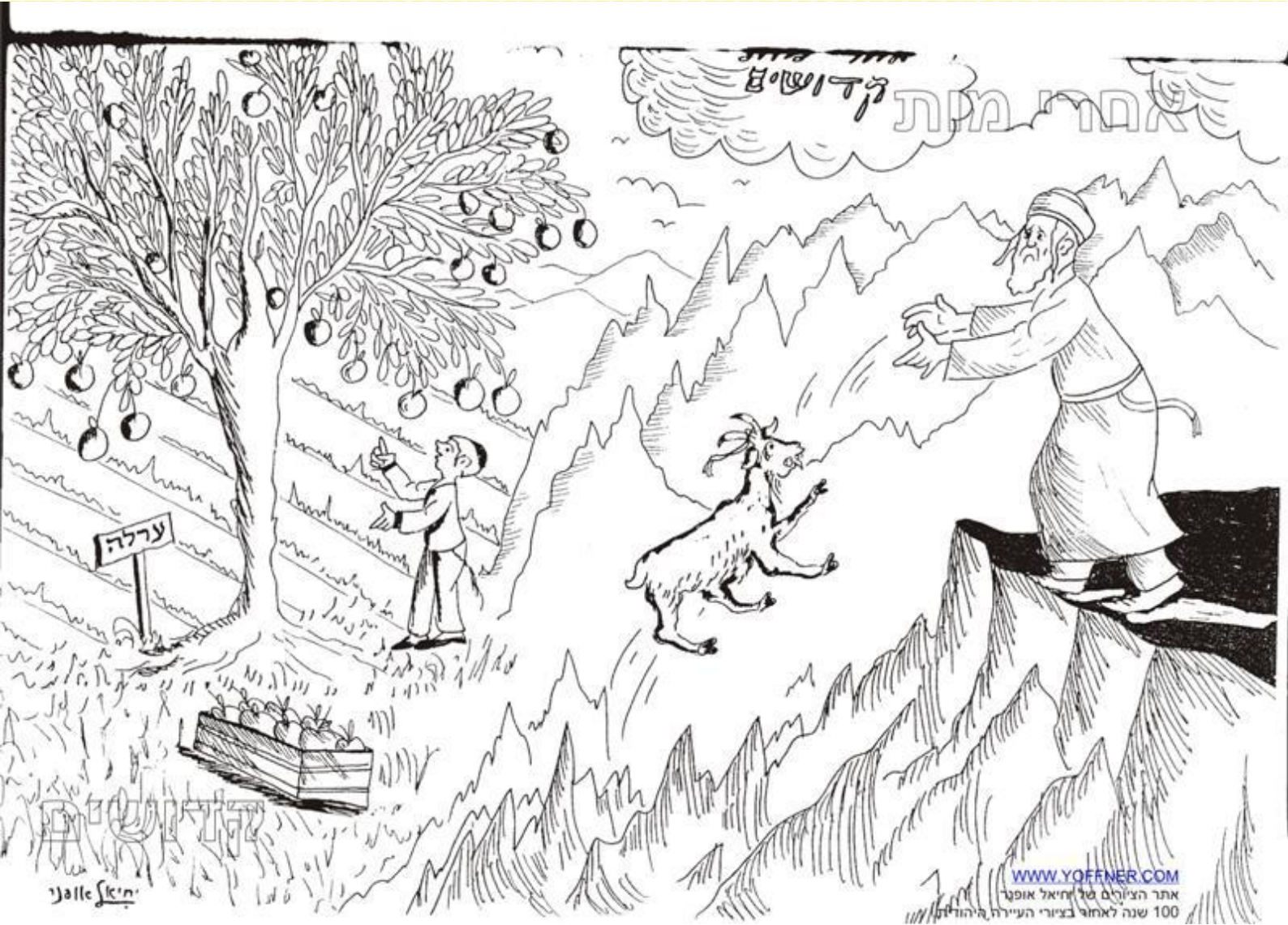
תורתך שעשועי

א"ת לפרשת השבוע

מאת הרב דוד יפה

- אסור לפנות אליהם כי ה' הוא אלוהינו (פרק י"ט פסוק ד'). _____ א
- יש לפזווד מזה' ולא לקללו (פרק י"ט פסוק י"ד). _____ ב
- כפי שאתה אוהב את עצמך כך תאהב אותו (פרק י"ט פסוק י"ז). _____ ג
- מכשפים הטוענים שהם יודעים עתידות (פרק י"ט פסוק ל"א). _____ ד
- יש לפזווד כשנכנסים אליו כיוון שה' שורה בו (פרק י"ט פסוק ל'). _____ ה
- " _____ לרעך כמוך אני ה'" (פרק י"ט פסוק י"ז). _____ ו
- " לא _____ ולא _____ ולא _____ איש בעמיתו" (פרק י"ט פסוק י"א) _____ ז
- כתובת שאסור לתת בבשר (פרק י"ט פסוק כ"ז). _____ ח
- אין להעדיפו במשפט (פרק י"ט פסוק ט"ו). _____ ט
- אותו עושה הכהן כשסומך ידיו על ראש השעיר הזוי (פרק ט"ז פסוק כא) _____ י
- קורבן שמותר לאכול באותו היום ולמזרת (פרק י"ט פסוקים ה'-ו). _____ יא
- מכפר על טובאותם ופישעיהם ביום הכיפורים (פרק ט"ז פסוק ט"ז) _____ יב
- באוהל זה לא יהיה אף אוזר בבא הכהן הגדול לכפר בקודש (פרק ט"ז פסוק י"ז) _____ יג

יחיאל אופנר

WWW.YOFFNER.COM

אתר הציורים של יחיאל אופנר
100 שנה לאחרי בציורי העירייה היהודית

כבוד הורים

אסור לנטור

לא להכשיל צוור

אסור גלוח הפאה

